

Źródła finansowania inicjatyw ekologicznych

I Instytucje i Programy Pomocowe

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – **NFOŚiGW**,
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – **WFOŚiGW**,
- Komisja Europejska. Dyrekcja Generalna Środowisko,
- Fundacja Ekofundusz,
- Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG),
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Warszawie – **tereny wiejskie**,
- Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej – **tereny wiejskie**.

II Specjalistyczne banki

- Bank Ochrony Środowiska SA,
- Europejski Bank Inwestycyjny,
- Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

III Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013

IV Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013

Oś priorytetowa 7. Infrastruktura ochrony środowiska.

I. Instytucje i Programy Pomocowe

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)

NFOŚiGW jest największą instytucją finansującą inwestycje w ochronie środowiska i gospodarce wodnej, na obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm UE.

Tab. 1. Wybrane formy dofinansowania z NFOŚiGW

Forma dofinansowania	Przedmiot (przykładowe) Na co?	Beneficjenci Kto?	Wysokość udzielanego dofinansowania Ile?	Terminy składania wniosków	Uwagi/Warunki/Inne
<u>Dotacje</u>	<p>Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetowego programu <u>Ochrona powierzchni ziemi i wód</u> poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów, ich zagospodarowywanie oraz rekultywację terenów zdegradowanych, w tym bioremediacja terenów zanieczyszczonych substancjami ropopochodnymi; likwidacja nieczynnych składowisk odpadów niebezpiecznych.</p> <p>Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetowego programu <u>Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem</u></p>	<p>-Podmioty podejmujące realizację przedsięwzięć służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej,</p> <p>-WFOŚiGW w celu finansowania przedsięwzięć określonych w ustawie POŚ.</p>	Minimalna wysokość dotacji jest określona w kryteriach wyboru przedsięwzięć.	<u>Dowolny</u> Listy rankingowe są aktualizowane raz na dwa miesiące.	

	poprzez zapobieganie i ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz oszczędzanie surowców i energii.				
Pożyczki	Przedsięwzięcia służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej.	-Podmioty podejmujące realizację przedsięwzięć służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, -WFOŚiGW w celu finansowania przedsięwzięć określonych w ustawie POŚ.	<u>Nie może przekroczyć 80% kosztów przedsięwzięcia.</u> W razie finansowania przedsięwzięcia jednocześnie ze środków Narodowego Funduszu i z niepodlegających zwrotowi środków zagranicznych, wysokość dofinansowania <u>nie może przekroczyć 80% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami inwestycyjnymi przedsięwzięcia a dofinansowaniem ze środków zagranicznych.</u> Wysokość dofinansowania w formie pożyczki <u>nie może być niższa niż 300 000 pln</u> , z wyłączeniem przedsięwzięć dofinansowanych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw”.	Dowolny Listy rankingowe są aktualizowane raz na dwa miesiące.	Oprocentowanie pożyczek ustalane jest w odniesieniu do stopy redyskontowej weksli (s.r.w.), ogłaszanej przez NBP. Wysokość oprocentowania w stosunku rocznym wynosi: 0,3 s.r.w. w przypadku pożyczek udzielanych: – spółkom realizującym zadania własne gmin, – przedsiębiorcom górniczym, – podmiotom realizującym inwestycje z zakresu alternatywnych, przyjaznych środowisku źródeł energii, 0,5 s.r.w. w przypadku pozostałych pożyczek. *W razie gdy pożyczka może być oprocentowana z zastosowaniem różnych wysokości, stosuje się oprocentowanie korzystniejsze dla pożyczkobiorcy. <u>Oprocentowanie kredytów udzielonych w ramach linii kredytowych</u> wynosi 0,4 s.r.w., nie mniej niż 3% w stosunku rocznym. <u>Oprocentowanie pożyczek i kredytów udzielonych ze środków Narodowego Funduszu</u> , ustalone w zawartych umowach na poziomie nie mniej niż 7% lub wyższym w stosunku rocznym, na wniosek dofinansowanego ulega obniżeniu do poziomu nie mniej niż 3% w stosunku rocznym, z pozostawieniem wskaźnika w odniesieniu do s.r.w. na niezmiennym poziomie.

				<p>Okres udzielenia pożyczki i karencji Okres kredytowania, z pewnymi zastrzeżeniami, <u>nie dłuższy niż 15 lat</u>.</p> <p>Okres kredytowania <u>nie dłuższy niż 10 lat</u> w przypadku udzielenia dofinansowania z wpływów z tytułu opłat produktowych.</p> <p>Przy udzielaniu pożyczek stosowana jest karencja w spłacie rat:</p> <ul style="list-style-type: none">• <u>nie dłuższa niż 12 miesięcy</u>, liczona od terminu wykonania przedsięwzięcia określonego w umowie,• <u>nie dłuższa niż 18 miesięcy</u>, liczona od ostatniej wypłaty – przy finansowaniu przedsięwzięć z wpływów z tytułu opłat produktowych, o których mowa w ustawie o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz opłacie produktowej i depozytowej. <p><u>Dodatkowe informacje</u> W celu zapewnienia ciągłości finansowania przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które otrzymały dofinansowanie ze środków UE, może być udzielona <u>pożyczka płatnicza</u> (tylko wówczas, gdy Narodowy Fundusz uczestniczył w ocenie przedsięwzięć). Pożyczka płatnicza jest przeznaczana na opłacenie faktur lub równoważnych dokumentów finansowych, wystawionych w związku z realizacją przedsięwzięcia.</p> <p>Oprocentowanie pożyczki płatniczej wynosi 0,5 s.r.w. w stosunku rocznym.</p>
--	--	--	--	--

<p><u>Dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych zaciąganych przez beneficjentów w bankach komercyjnych</u></p>	<p>Zgodnie z „Zasadami udzielania dofinansowania ze środków NFOŚiGW” w 2009r. <u>udzielane są na zasadach określonych w poszczególnych Programach Priorytetowych.</u> <u>Programy Priorytetowe określają m.in. budżet programu, wysokość dopłat, terminy składania wniosków oraz szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć.</u> Dopłaty te udzielane są <u>na okres nie dłuższy niż 10 lat</u> i wypłacane są na wskazany rachunek, na podstawie umów trójstronnych zawieranych pomiędzy Bankiem, Beneficjentem i NFOŚiGW. Dopłata dokonywana przez NFOŚiGW <u>obliczana jest od kapitału (kwoty aktualnego zadłużenia) i jest niezależna od stopy oprocentowania</u> kredytu komercyjnego. Oprocentowanie kredytu udzielonego przez Bank ustalone jest pomiędzy Wnioskodawcą a Bankiem.</p>
<p><u>Częściowe umorzenie pożyczki</u></p>	<p><u>Warunki umarzenia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • przedsięwzięcie zostało wykonane w zakresie określonym w harmonogramie rzeczowo-finansowym, w terminie określonym w umowie, • został osiągnięty efekt ekologiczny określony w umowie, • osiągnięcie efektu ekologicznego przedsięwzięcia zostało udokumentowane najpóźniej w ciągu 30 dni od terminu określonego w umowie, • spłacono co najmniej 50% wypłaconej kwoty pożyczki, • spłacono co najmniej 70% kwoty pożyczki udzielonej z wpływów z tytułu opłat produktowych, • raty kapitałowe i odsetki z tytułu oprocentowania spłacano w terminie określonym w umowie, • pożyczkobiorca, zgodnie z odrębnymi przepisami, wywiązał się z obowiązku uiszczania opłat i kar stanowiących przychody Narodowego Funduszu oraz z innych zobowiązań w stosunku do Narodowego Funduszu, • pożyczkobiorca przeznaczy umorzoną kwotę na przedsięwzięcie z zakresu ochrony środowiska, określone we wniosku o umorzenie, zgodnie z warunkami ustalonymi w odrębnej umowie zawartej z Narodowym Funduszem. <p><u>Wielkość umorzenia</u> Wysokość umorzonej kwoty <u>nie może przekraczać:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 15% pożyczki wypłaconej jednostkom samorządu terytorialnego lub ich związkom, • 10% pożyczki wypłaconej innym pożyczkobiorcom, • 30% pożyczki wypłaconej z wpływów z tytułu opłat produktowych. <p>Wysokość umorzonej kwoty ulega zmniejszeniu o dotację udzieloną na to samo przedsięwzięcie ze środków Narodowego Funduszu.</p>

Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Tab. 2. Wybrane formy dofinansowania z WFOŚiGW

Forma dofinansowania	Przedmiot (przykładowe) Na co?	Beneficjenci Kto?	Wysokość udzielanego dofinansowania Ile?	Terminy składania wniosków	Uwagi/Warunki/Inne
<u>Dotacje</u>	<p>Wspomaganie systemów kontrolno-pomiarowych stanu środowiska,</p> <p>Zadania w zakresie pilotażu i wdrożeń postępu technicznego i nowych technologii o dużym stopniu ryzyka,</p> <p>Ochrona przed powodzią, pożarami i zapobieganie lub likwidacja nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,</p> <p>Kompleksowe programy badawczo-rozwojowe i wdrożeniowe w ochronie przyrody i środowiska.</p>	<p>-Osoby prawne,</p> <p>-Jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,</p> <p>-Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.</p>	<p><u>nie może być wyższa niż 60%</u> kosztów rzeczywistych zadania, z wyjątkiem zapobiegania poważnym awariom i usuwania ich skutków oraz w sytuacjach nadzwyczajnego zagrożenia przyrody i środowiska. W tych przypadkach wysokość dotacji może wynieść do 100% kosztów zadania.</p>	<p>Wnioski są rozpatrywane <u>w miarę posiadanych środków finansowych</u> zgodnie z zatwierdzonym planem finansowym na kolejny rok.</p>	
<u>Pożyczki</u>	<p>Udzielane na zadania określone w ustawie POŚ oraz w oparciu o Politykę Ekologiczną państwa, Strategię rozwoju danego województwa, programy ochrony środowiska wraz z planami gospodarki odpadami; Uwzględnia listę przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu.</p>	<p>-Osoby prawne,</p> <p>-Jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,</p> <p>-Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.</p>	<p><u>nie może przekroczyć 70%</u> kosztów rzeczywistych zadania, z wyłączeniem pożyczek udzielanych na zadania dofinansowywane ze środków UE.</p>	<p>Wnioski są rozpatrywane <u>w miarę posiadanych środków finansowych</u> zgodnie z zatwierdzonym planem finansowym na kolejny rok.</p>	<p><u>Pożyczka może być realizowana jednorazowo lub w transzach.</u> Wypłata pożyczki następuje w sposób i w terminach określonych każdorazowo w umowie. <u>Fundusz uzależnia przyznanie pożyczki od zdolności kredytowej wnioskodawcy oraz uzyskania odpowiednich zabezpieczeń spłaty pożyczki.</u></p>

					<p><u>Oprocentowanie</u> -Przy udzielaniu pożyczek na zadania dotyczące odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych oraz likwidacji niskiej emisji z wykorzystaniem biomasy - <u>nie niższe niż 3% w stosunku rocznym.</u> -Przy udzielaniu pożyczek na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, z wyłączeniem powyższych wymienionych zadań – <u>nie niższe niż 4% w stosunku rocznym.</u></p> <p><u>Okres udzielenia pożyczki i karencji</u> Okres spłaty pożyczki, bez okresu karencji, nie może przekraczać 7 lat. Okres karencji może wynosić najwyżej do 1,5 roku i liczy się od daty podpisania umowy.</p> <p><u>Dodatkowe informacje</u> Jako zabezpieczenie spłaty pożyczki wraz z odsetkami, w zależności od sytuacji finansowej pożyczkobiorcy, Fundusz może przyjąć: gwarancje bankowe, poręczenie (także poręczenie bankowe), zastaw na rzeczach lub prawach, weksel in blanco, cesję wierzytelności, hipotekę lub hipotekę kaucyjną, inne sposoby zabezpieczenia wierzytelności dopuszczone przez obowiązujące prawo.</p>
Pożyczki	Przedsięwzięcia		Pomoc pożyczkowa udzielona		<u>Oprocentowanie</u>

<p><u>udzielane na zadania dofinansowywane ze środków UE</u></p>	<p>dofinansowywane ze środków Unii Europejskiej.</p>		<p>łącznie przez NFOŚiGW oraz WFOŚiGW <u>może sięgać 90% różnicy</u> wartości nakładów ogółem danego przedsięwzięcia i wartości pomocy ze środków Unii Europejskiej.</p> <p>Udział środków pożyczkowych NFOŚiGW i WFOŚiGW w łącznym dofinansowaniu przyznanych przez te Fundusze jest każdorazowo uzgadniany między Zarządami tych Funduszy.</p>		<p>0,5 stopy redyskonta weksli w stosunku rocznym, liczonym od niespłaconych kwot kapitału.</p> <p><u>Okres udzielenia pożyczki i karencji</u> Pomoc pożyczkowa może być udzielona maksymalnie do 15 lat. Indywidualne określenie tego okresu uwzględnia wyniki analizy możliwości spłaty ze strony realizującego przedsięwzięcie.</p> <p><u>Okres karencji</u> maksymalnie może trwać do 1 roku po ukończeniu realizacji przedsięwzięcia.</p> <p>*W celu zapewnienia ciągłości finansowania przedsięwzięć, które korzystają z finansowania ze środków UE, może być udzielona pożyczka płatnicza (pomostowa). Oprocentowanie tej pożyczki jest równe stopie redyskonta weksli. Okres trwania tej pożyczki nie powinien przekraczać 1 roku.</p>
<p><u>Częściowe umorzenie pożyczki</u></p>	<p><u>Warunki umarzania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> pożyczkobiorca spłacił co najmniej 60% udzielonej pożyczki, zadanie zostało wykonane w terminie określonym w umowie, został osiągnięty określony w umowie efekt rzeczowy i ekologiczny, pożyczkobiorca wywiązuje się z obowiązku uiszczania opłat i kar stanowiących przychody Funduszu oraz innych zobowiązań w stosunku do Funduszu. <p><u>Wielkość umorzenia</u> Wysokość umorzenia pożyczki udzielonej jednostkom samorządu terytorialnego, utworzonym przez samorząd terytorialny jednostkom organizacyjnym, organizacjom pozarządowym oraz związkom wyznaniowym i kościołom wynosi 25% udzielonej pożyczki, nie więcej jednak niż kwota pozostająca do spłaty w dniu podjęcia uchwały o umorzeniu pożyczki.</p> <p>W przypadku pozostałych pożyczkobiorców wysokość umorzenia może wynieść do 20% udzielonej pożyczki, nie więcej jednak niż kwota pozostająca do spłaty w dniu podjęcia uchwały o umorzeniu pożyczki, <u>po spełnieniu wszystkich warunków:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> zadanie realizowane było na obszarach chronionych przyrodniczo – 5%, umorzona kwota zostanie przeznaczona na nowe zadanie dotyczące odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych oraz likwidacji niskiej emisji z wykorzystaniem biomasy – 5%, warunki określone w umowie pożyczki zostaną spełnione terminowo – 10%. 				

European Commission Directorate – General XI
Komisja Europejska. Dyrekcja Generalna
Środowisko

Celem Departamentu Generalnego XI jest m.in. kreowanie finansowych instrumentów wspomagania działań ochraniających środowisko i przyrodę.

Tab. 3. Wybrane formy dofinansowania z European Commission Directorate – General XI

Forma dofinansowania	Przedmiot (przykładowe) Na co?	Beneficjenci Kto?	Wysokość udzielanego dofinansowania Ile?	Terminy składania wniosków	Uwagi/Warunki/Inne
<u>Dotacje,</u> <u>maksymalnie 12</u> <u>miesiący</u>	<ul style="list-style-type: none"> • w zakresie środowiska – innowacyjne i demonstracyjne programy działania w przemyśle, promocja i wspomaganie technicznych działań lokalnych instytucji, • w zakresie przyrody – działania zaplanowane w celu ochrony przyrody, szeroko rozumianej fauny i flory. 	Osoby fizyczne i prawne.	<p>W zależności od wagi projektu <u>od 20 tys. do 60 tys. €.</u></p> <p>Maksymalny udział w finansowaniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30% uznanych wydatków dla projektów dochodowych, • 70% uznanych wydatków dla działań priorytetowych, • 100% uznanych wydatków wsparcia technicznego, którego celem jest założenie struktur administracyjnych, koniecznych w kraju dla sektora ochrony środowiska. 	Listopad i grudzień każdego roku budżetowego.	

Fundacja EkoFundusz

Zajmuje się dofinansowywaniem projektów w dziedzinie ochrony środowiska, które mają znaczenie głównie w skali globalnej. Ta specyfika EkoFunduszu wyklucza możliwość dofinansowania przedsięwzięć, których celem jest rozwiązywanie jedynie lokalnych problemów.

Tab. 4. Wybrane formy dofinansowania z EkoFunduszu

Forma dofinansowania	Przedmiot (przykładowe) Na co?	Wysokość udzielanego dofinansowania Ile?	Uwagi/Warunki/Inne
<p><u>Dotacje, w tym konkursy</u></p> <p><u>Dopłaty do projektów o charakterze powtarzalnym</u></p> <p><u>Dopłaty do tworzonych plantacji roślin energetycznych</u></p>	<p>Projekty dotyczące inwestycji bezpośrednio związanych z ochroną środowiska (w ich fazie implementacyjnej), W dziedzinie ochrony przyrody również projekty nieinwestycyjne.</p> <p>O dofinansowanie EkoFunduszu w poszczególnych sektorach mogą ubiegać się następujące typy projektów:</p> <p><u>Ochrona powietrza:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – likwidacja niskich źródeł emisji w miastach o udokumentowanym ponadnormatywnym stężeniu dwutlenku siarki, – budowa kotłów z paleniskami fluidalnymi, – budowa turbin gazowo-parowych (preferowane będą układy wykorzystujące biogaz, gaz odpadowy lub lokalne złoża gazu ziemnego), – zmniejszenie emisji zanieczyszczeń atmosfery z pojazdów samochodowych w miastach; <p><u>Ochrona klimatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – oszczędność energii w miejskich systemach zaopatrzenia w ciepło, wykorzystanie biomasy do celów energetycznych w sektorze komunalno-bytowym i w zakładach przemysłowych, – gospodarcze wykorzystanie biogazu z odpadów pochodzenia rolniczego, z wysypisk odpadów komunalnych i z oczyszczalni ścieków oraz gazu odpadowego z procesów przemysłowych, – produkcja biopaliwa z rzepaku, – wykorzystanie energii solarnej (kolektory słoneczne i panele fotowoltaiczne), – wykorzystanie energii wiatru, – wykorzystanie energii geotermalnej w zakresie naziemnej części ciepłowniczej wraz z centralą geotermalną, – wykorzystanie płytkiej geotermii (pompy ciepła), – promocja technologii ogni w paliwowych, 	<p><u>Dotacje dla projektów typowych</u></p> <p>Wysokość udzielanego dofinansowania (przedsiębiorstwa)</p> <ul style="list-style-type: none"> - małe i średnie przedsiębiorstwa – do 45% - pozostałe przedsiębiorstwa – do 30%. <p><u>Dotacje do projektów innowacyjnych</u></p> <p>Wysokość udzielanego dofinansowania (przedsiębiorstwa)</p> <ul style="list-style-type: none"> - małe i średnie przedsiębiorstwa – do 55% - pozostałe przedsiębiorstwa – do 40%. 	<p>EkoFundusz może wspierać finansowo zarówno projekty dopiero rozpoczynane, jak i będące w fazie realizacji, jeżeli ich zaawansowanie finansowe nie przekracza 60% w dniu złożenia wniosku do EkoFunduszu.</p> <p>EkoFundusz <u>nie dofinansowuje</u> projektów dotyczących prowadzenia badań naukowych, akcji monitoringowych, konferencji i sympozjów oraz innych form działalności edukacyjnej. Wyjątkami od tej reguły są zadania edukacyjne i szkoleniowe, stanowiące integralną część projektów innowacyjnych oraz projektów w dziedzinie ochrony przyrody.</p>

	<p>– wykorzystanie energii odpadowej z procesów przemysłowych i z procesów spalania;</p> <p><u>Gospodarka odpadami:</u></p> <p>– organizacja kompleksowych systemów zbiórki, recyklingu i zagospodarowania odpadów komunalnych obsługujących 50-250 tys. mieszkańców,</p> <p>– unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych,</p> <p>– budowa instalacji do recyklingu odpadów komunalnych i niebezpiecznych,</p> <p>– modernizacje technologii przemysłowych prowadzące do eliminacji powstawania odpadów niebezpiecznych (tzw. „czyste technologie”).</p>		
--	--	--	--

Szczegóły: www.ekofundusz.org.pl

Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)

* Ostatni nabór wniosków aplikacyjnych do Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) został ogłoszony w 2008 roku.

II. Specjalistyczne banki

Bank Ochrony Środowiska Spółka Akcyjna

Tab. 5. Wybrane formy dofinansowania z BOŚ SA

Forma dofinansowania	Przedmiot (przykładowe) Na co?	Beneficjenci Kto?	Wysokość udzielanego dofinansowania Ile?	Terminy składania wniosków	Uwagi/Warunki/Inne
<u>Kredyt dla firm realizujących inwestycje w formie „trzeciej strony”</u>	Inwestycyjne przedsięwzięcia proekologiczne: <ul style="list-style-type: none"> • których celem jest uzyskanie oszczędności energii elektrycznej, energii cieplnej, zużycia wody lub z tytułu zmniejszenia opłat za gospodarstwo korzystanie ze środowiska, • służące składowaniu lub zagospodarowywaniu odpadów, oczyszczaniu ścieków lub uzdatnianiu wody i których efekty ekologiczne w wyrazie finansowym zapewniają spłatę kredytu. 	Przedsiębiorcy wprowadzający nową technologię w obiektach zamawiającego, w celu uzyskania zysków z oszczędności lub opłat.	Maksymalna kwota kredytu – do 80% kosztów zadania.	Cały rok.	<p><u>Oprocentowanie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • oprocentowanie – zmienne WIBOR 1M + marża, • prowizja przygotowawcza – 1,0-4,0% wnioskowanej kwoty kredytu. <p><u>Okres udzielenia kredytu i karencji</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • okres kredytowania – do 10 lat, • karencja – nie dłużej niż 6 miesięcy od daty zakończenia zadania.
<u>Kredyt na zakup lub montaż urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska</u>	Zakup lub montaż urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska.	Wszyscy ubiegający się.	Maksymalna kwota kredytu – do 100% kosztów zakupu i kosztów montażu. Koszty montażu mogą być kredytowane w jednym z poniższych przypadków: <ul style="list-style-type: none"> • gdy sprzedawca, z którym Bank podpisał porozumienie, jest jednocześnie wykonawcą, • gdy wykonawca jest jednostką autoryzowaną przez sprzedawcę, z którym Bank podpisał porozumienia, • gdy Bank podpisał z wykonawcą porozumienie dotyczące montażu urządzeń i wyrobów zakupionych wyłącznie na zasadach obowiązujących dla niniejszego produktu. 	Cały rok.	<p><u>Oprocentowanie</u></p> <p>Oprocentowanie – zmienne – ustalone na podstawie uchwały Zarządu BOŚ SA; w przypadku zawarcia umowy pomiędzy Bankiem a sprzedawcą bądź producentem urządzeń, kredyty udzielone na zakupy tych urządzeń mogą być oprocentowane od 1% w skali roku,</p> <p><u>Okres kredytowania</u> – do 5 lat.</p>

Szczegółowe informacje w Oddziałach Banku.

Europejski Bank Inwestycyjny

Jest podstawową instytucją finansową Wspólnot Europejskich, która zajmuje się pozyskiwaniem środków na rynkach kapitałowych oraz aktywizowaniem własnych zasobów, w celu osiągnięcia zrównoważonego i ustabilizowanego rozwoju wspólnego rynku z korzyścią dla Wspólnoty.

EBI finansuje głównie inwestycje zmierzające do wyrównywania poziomu rozwoju najbiedniejszych regionów.

EBI z racji tego, że nie jest bankiem komercyjnym, może **udzielać pożyczek priorytetowym przedsięwzięciom Wspólnot, na zdecydowanie korzystniejszych warunkach finansowych, przy zróżnicowanych opcjach walutowych.**

Bank wspomaga realizację funduszy pomocowych oraz strukturalnych.

Beneficjenci

Przedsiębiorstwa państwowe i prywatne ze wszystkich państw członkowskich.

W przypadku realizacji przedsięwzięć zakrojonych na mniejszą skalę Bank może udzielić globalnej pożyczki regionalnej instytucji finansowej, która następnie odpożycza ją dalej.

Okres udzielenia kredytu i karencji

Splata kredytu trwa od 7 do 12 lat.

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju

EBOR – poprzez autoryzowane banki krajów Europy Środkowej finansuje projekty z zakresu ochrony środowiska poprzez **kredyty dla gmin, przedsiębiorstw komunalnych oraz władz lokalnych czy związków gminnych.**

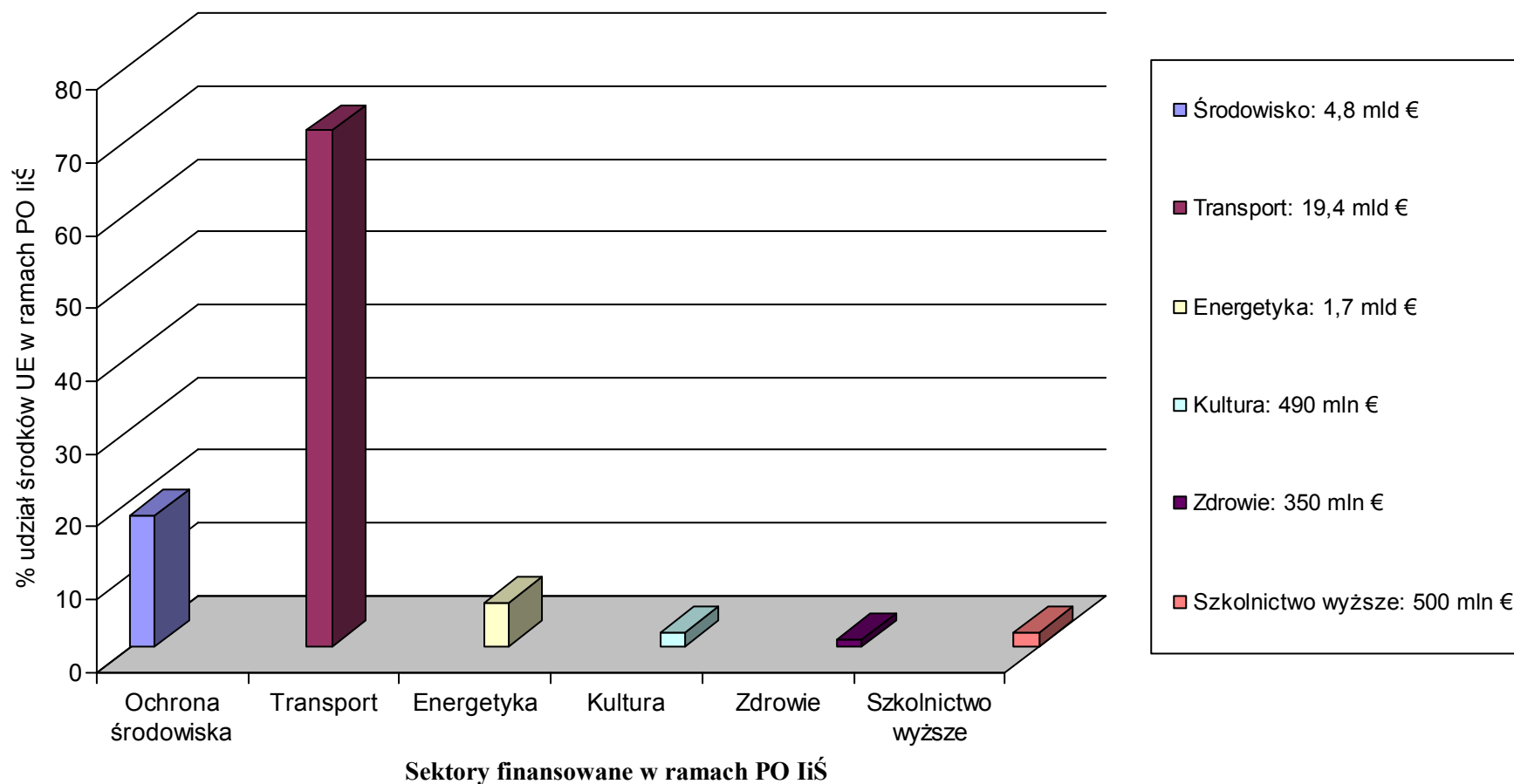
EBOR specjalizuje się również w Partnerstwie Publiczno-Prywatnym, prowadzi Program Finansowania Inwestycji Infrastrukturalnych **przeznaczony dla miast poniżej 100 tys. mieszkańców**, jak również współpracuje z bankami partnerskimi.

Tab. 6. Wybrane formy dofinansowania z EBOR

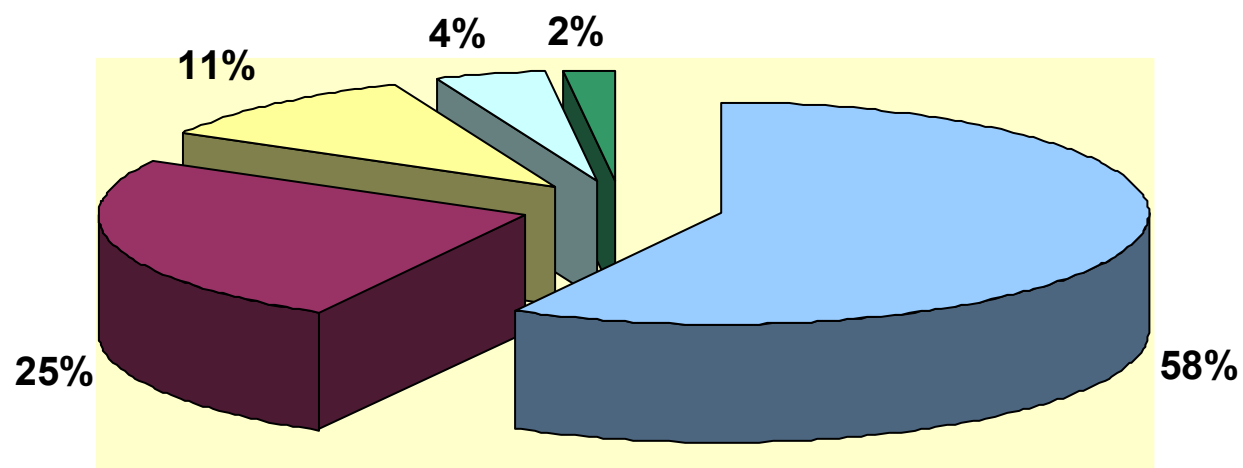
Forma dofinansowania	Przedmiot (przykładowe) Na co?	Beneficjenci Kto?	Wysokość udzielanego dofinansowania Ile?	Uwagi/Warunki/Inne
<u>Kredyty</u> <u>Udział kapitałowy</u> <u>Gwarancje</u>	wodociągi, kanalizacja, odpady stałe, rewitalizacja	Rządy, Podmioty prywatne.	Powyżej 5 mln €.	Okres udzielania kredytu: do negocjacji, zazwyczaj 10-15 lat. Maksymalna karencja spłaty rat: 4 lata.

III. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013

Rys. 1. Podział środków UE dostępnych w ramach projektu PO IiŚ wg sektorów (w %)

Rys. 2. Kwoty dofinansowania z funduszy UE, procent udziału w ogólnej puli środków z funduszy UE przeznaczonych na dofinansowanie 5 priorytetów środowiskowych

- Gospodarka wodno-ściekowa: 2784 mln €
- Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi: 1216 mln €
- Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska: 557 mln €
- Wsparcie dla przedsiębiorstw: 200 mln €
- Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych: 90 mln €

Tab. 7. Wybrane formy dofinansowania z PO IiŚ (priorytety od 1 do 5) – analiza szczegółowa

Oś priorytetowa	Działanie	Beneficjenci	Wartość dofinansowania	Institucja pośrednicząca
1 – gospodarka wodno-ściekowa	<p>1.1 Wyposażenie do końca 2015 r. aglomeracji powyżej 15 000 RLM (równoważna liczba mieszkańców) w systemy kanalizacji, oczyszczalnie ścieków</p> <p>-budowa, rozbudowa lub modernizacja oczyszczalni oraz systemów kanalizacji sanitarnej w 318 aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM, - w uzasadnionych przypadkach (jako element kompleksowego projektu) budowa lub modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę oraz budowa kanalizacji deszczowej.</p>	JST (jednostki samorządu terytorialnego) i ich związki. Podmioty świadczące usługi wodno-ściekowe w ramach realizacji obowiązków własnych gminy.	<p>Minimalna wartość projektu: bez ograniczeń.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 85% wydatków kwalifikowanych.</p>	<p>- NFOŚiGW projekty o szacowanej wartości powyżej 25 mln €,</p> <p>- WFOŚiGW projekty o szacowanej wartości poniżej 25 mln €.</p>
2 – gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	<p>2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych</p> <p>- kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi uwzględniające działania prewencyjne, selektywne zbieranie, przygotowanie odpadów do odzysku lub unieszkodliwiania, - działania na rzecz likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów zgodnie z krajowymi i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami. Dofinansowanie przeznaczone będzie na budowę: - punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, - składowisk (wyłącznie jako element regionalnego zakładu zagospodarowywania odpadów), - instalacji umożliwiających przygotowanie odpadów do procesu odzysku, - instalacji do odzysku, w tym recyklingu, poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych, - instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych z odzyskiem energii.</p>	JST i ich związki. Podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych JST.	<p>Minimalna wartość projektu: bez ograniczeń.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 85% wydatków kwalifikowanych.</p>	<p>- NFOŚiGW projekty o szacowanej wartości powyżej 25 mln €,</p> <p>- WFOŚiGW projekty o szacowanej wartości poniżej 25 mln €.</p>
	<p>2.2 Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich</p> <p>- rekultywacja terenów powojсковych oraz zdegradowanych przez przemysł i górnictwo (w tym usuwanie min, zanieczyszczeń ropopochodnych i chemicznych), - projekty związane z zabezpieczaniem osuwisk, - modernizacja i budowa umocnień brzegowych.</p>	JST i ich związki Podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych JST Wojewodowie PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne Urzędy morskie Wojsko.	<p>Minimalna wartość projektu: 20 mln zł</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 85% wydatków kwalifikowanych</p>	

3 – Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	<p>3.1 – Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego</p> <ul style="list-style-type: none"> - przywracanie pierwotnego kształtu doliny i koryta cieków poprzez przebudowę wałów, - zabiegi biotechniczne, budowę lub przebudowę budowli regulacyjnych (ostrogi, opaski brzegowe itp.), - budowa ponadregionalnych systemów małej retencji wraz z budową urządzeń piętrzących, modernizacja polderów depresyjnych z budową lub modernizacją przepompowni, - utrzymanie rzek nizinnych, rzek i potoków górskich oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie, poprzez budowę oraz modernizację budowli, a także ukształtowanie trasy regulacyjnej, budowa lub modernizacja wałów przeciwpowodziowych, - budowa, modernizacja i poprawa stanu technicznego urządzeń przeciwpowodziowych (np. wały, przepompownie, poldery, suche zbiorniki), - zwiększanie naturalnej retencji dolin rzecznych z zachowaniem równowagi stanu ekologicznego i technicznego utrzymania rzeki poprzez budowę polderów zalewowych, modernizację wałów przeciwpowodziowych oraz śluz wałowych, - w uzasadnionych przypadkach realizacja wielozadaniowych zbiorników retencyjnych i stopni wodnych, - w uzasadnionych przypadkach modernizacja i poprawa stanu bezpieczeństwa technicznego urządzeń wodnych, - budowa i modernizacja systemów odprowadzania wód opadowych i roztopowych do akwenów morskich. 	Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej, Wojewódzkie Zarządy Melioracji i Urzędzeń Wodnych, jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych JST, PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne.	<p>Minimalna wartość projektu: 40 mln zł.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 85% wydatków kwalifikowanych.</p>	<p>Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, tel. 022 37 20 212, e-mail: funduszeu@kzgw.gov.pl, http://www.kzgw.gov.pl</p>
	<p>3.2 – Zapobieganie i ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowanie i doskonalenie stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń naturalnych i stwarzanych poważnymi awariami, w tym wyposażenie w specjalistyczny sprzęt, - zakupy specjalistycznego sprzętu niezbędnego do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i poważnych awarii, np. samochody ratownictwa chemicznego, ratownictwa ekologicznego, samochody ratowniczo-gaśnicze, pompy, łodzie, sprzęt zaplecza socjalnego dla ewakuowanych, nośniki kontenerów z innym sprzętem specjalistycznym, - wsparcie techniczne krajowego systemu reagowania kryzysowego oraz ratowniczo-gaśniczego w zakresie ratownictwa ekologicznego i chemicznego, - realizacja przedsięwzięć w zakresie metod i narzędzi do analizowania zagrożeń poważnymi awariami. 	Komenda Główna oraz Komendy Wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska i Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska, PGL Lasy Państwowe oraz jego jednostki organizacyjne, urzędy morskie oraz Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa.	<p>Minimalna wartość projektu: 4 mln zł.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 85% kwalifikujących się wydatków.</p>	
	<p>3.3 – Monitoring środowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie nowych metod obserwacji i narzędzi wspomagających monitoring i ocenę stanu środowiska - wzmocnienie infrastruktury informacyjnej w zakresie diagnozy stanu wód na potrzeby zrównoważonego gospodarowania wodami - wzmocnienie systemu wytwarzania i udostępniania danych i informacji na potrzeby zarządzania jakością powietrza, zarządzania hałasem w środowisku oraz ochrony przed polami elektromagnetycznymi. 	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska, Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej, PGL Lasy Państwowe oraz jego jednostki Organizacyjne	<p>Minimalna wartość projektu: 4 mln zł.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 85% wydatków kwalifikowanych.</p>	

4 – Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	<p>4.1 – Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonanie audytu niezbędnego dla uzyskania certyfikatu/dokonanie rejestracji, • uzyskanie certyfikatu/dokonanie rejestracji. 	Małe, średnie i duże przedsiębiorstwa.	<p>Minimalna wartość projektu: bez ograniczeń.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 75% wydatków kwalifikowanych, ale nie więcej niż 400 tys. zł.</p>	<p>NFOŚiGW, tel. (22) 45 90 452, e-mail: strukturalne@nfosigw.gov.pl, www.nfosigw.gov.pl.</p>
	<p>4.2 – Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach</p> <ul style="list-style-type: none"> - zastępowanie surowców pierwotnych surowcami wtórnymi z odpadów, - ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów, - ograniczenie energochłonności procesu produkcyjnego, - ograniczenie wodochłonności procesu produkcyjnego. 		<p>Minimalna wartość projektu: 8mln zł.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 50% wydatków kwalifikowanych, ale nie więcej niż 40mln zł.</p>	
	<p>4.3 – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmiany technologii służące eliminowaniu szkodliwych oddziaływań i uciążliwości poprzez zapobieganie i ograniczanie ładunku zanieczyszczeń do środowiska, - zmiany technologii służące zmniejszeniu zapotrzebowania na energię, wodę oraz surowce, ze szczególnym uwzględnieniem wtórnego wykorzystania ciepła odpadowego oraz eliminacji wytwarzania odpadów, - zmiany technologii ukierunkowane na ograniczenie wielkości emisji niektórych substancji i zużycia energii do poziomu określonego w przepisach krajowych i wspólnotowych oraz w dokumentach referencyjnych BAT, - inwestycje w urządzenia ograniczające emisje do środowiska (tzw. urządzenia „końca rury”), których zastosowanie jest niezbędne dla spełnienia zaostrzających się standardów emisyjnych czy granicznych wielkości emisji. 		<p>Minimalna wartość projektu: 8mln zł.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 50% wydatków kwalifikowanych, ale nie więcej niż 40mln zł.</p>	
	<p>4.4 – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej</p> <ul style="list-style-type: none"> - inwestycje mające na celu zmniejszenie zużycia wody oraz ilości substancji niebezpiecznych odprowadzanych wraz ze ściekami, - budowa lub modernizacja oczyszczalni lub podczyszczalni ścieków przemysłowych. 		<p>Minimalna wartość projektu: 8 mln zł.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 50% wydatków kwalifikowanych, ale nie więcej niż 40 mln zł.</p>	

	<p>4.5 – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizacja lub rozbudowa obiektów spalania paliw i systemów ciepłowniczych, - modernizacja urządzeń lub wyposażenie obiektów spalania paliw w urządzenia lub instalacje do ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, - konwersja obiektów spalania paliw na rozwiązania przyjazne środowisku. 		<p>Minimalna wartość projektu: 8 mln zł.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 50% wydatków kwalifikowanych, ale nie więcej niż 40 mln zł.</p>	
	<p>4.6 – Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa, rozbudowa lub modernizacja instalacji do odzysku, w tym recyklingu lub unieszkodliwiania odpadów poużytkowych lub niebezpiecznych, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów, które mogą pełnić funkcje usługowe, zgodnie z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami, dla położonych w pobliżu jednostek gospodarczych, które nie mogą uniknąć wytwarzania podobnych typów odpadów, - budowa, rozbudowa lub modernizacja instalacji do przekształcania odpadów, w celu ułatwienia magazynowania i transportu odpadów oraz przygotowania ich do odzysku lub unieszkodliwiania, - budowa, rozbudowa lub modernizacja instalacji do zbierania lub magazynowania odpadów, w szczególności odpadów niebezpiecznych. 		<p>Minimalna wartość projektu: 8 mln zł.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 50% wydatków kwalifikowanych, ale nie więcej niż 40 mln zł.</p>	
<p>5 – Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych</p>	<p>5.1 – Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej</p> <ul style="list-style-type: none"> - planowanie, ochrona i odbudowa zdegradowanych siedlisk lądowych i wodnych, w tym morskich, - usuwanie i ograniczanie niekorzystnych wpływów inwazyjnych gatunków obcych, - kształtowanie strefy ekotonów na granicy siedlisk leśnych i nieleśnych, - usuwanie nalotu roślinności drzewiastej i krzewiastej na siedliskach nieleśnych, - przywracanie właściwych stosunków wodnych siedlisk wodno-błotnych, - wykup gruntów kluczowych dla ochrony przyrody i ich denaturalizacja, - zachowanie i poprawa różnorodności biologicznej, - ochrona ex situ i in situ gatunków chronionych i gatunków o zagrożonych pulach genowych, - reintrodukcja gatunków, realizacja programów ochrony puli genowej krajowych gatunków drzew leśnych, selekcji i testowania potomstwa, - budowa lub modernizacja małej infrastruktury służącej ochronie przed nadmierną presją turystów oraz udostępnianiu turystom obszarów chronionych, w tym budowa ścieżek dydaktycznych, ścieżek rowerowych, szlaków, parkingów, punktów widokowych, wież widokowych, zadaszeń, - budowa centrów przetrzymywania gatunków CITES i ośrodków rehabilitacji zwierząt, - budowa lub rozbudowa obiektów dla zwierząt i roślin w ogrodach zoologicznych lub w ogrodach botanicznych w ramach krajowych programów ochrony gatunków. 	<p>Parki narodowe, parki krajobrazowe i ich zespoły, regionalne dyrekcje lasów państwowych oraz nadleśnictwa, organizacje pozarządowe, jednostki rządowe, samorządowe oraz podmioty sprawujące nadzór lub zarządzające ochroną obszarów chronionych, wojewoda, ogrody botaniczne, ogrody zoologiczne, instytucje naukowe oraz jednostki badawczo-rozwojowe, w tym szkoły wyższe oraz ich jednostki organizacyjne, urzędy morskie, grupy wyżej wymienionych podmiotów ze wskazaniem beneficjenta wiodącego.</p>	<p>Minimalna wartość projektu: 400 tys. zł.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: do 85% wydatków kwalifikowanych.</p>	<p>Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, tel.: 022 356 18 16, Sekcja wdrażania Priorytetu V, www.ckps.pl, centrum@ckps.pl.</p>

	<p>5.2 – Zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> - przywracanie drożności i funkcjonowania ekologicznych korytarzy lądowych, w tym korytarzy umożliwiających funkcjonowanie sieci Natura 2000, - zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt, które tworzy istniejąca infrastruktura techniczna. 	<p>Zarządcy dróg i linii kolejowych, właściwe jednostki rządowe i samorządowe, parki narodowe i krajobrazowe, organizacje pozarządowe, instytucje naukowe oraz jednostki badawczo-rozwojowe, w tym szkoły wyższe oraz ich jednostki organizacyjne, grupy wyżej wymienionych podmiotów ze wskazaniem beneficjenta wiodącego.</p>	<p>Minimalna wartość projektu: 400 tys. zł, a w przypadku przejść dla dużych i średnich ssaków – 2 mln zł.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 85% kwalifikujących się wydatków.</p>	
	<p>5.3 – Opracowanie planów ochrony</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie dokumentacji niezbędnej do zarządzania obszarami specjalnej ochrony ptaków i specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 i parków narodowych, oraz innych obszarów chronionych, - opracowanie krajowych programów ochrony wybranych gatunków lub siedlisk przyrodniczych. 	<p>Jednostki sprawujące nadzór nad obszarami chronionymi, regionalne dyrekcje lasów państwowych oraz nadleśnictwa, jednostki rządowe, urzędy morskie, organizacje pozarządowe, grupy wyżej wymienionych podmiotów ze wskazaniem beneficjenta wiodącego.</p>	<p>Minimalna wartość projektu: 400 tys. zł.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: do 85% kwalifikujących się wydatków.</p>	
	<p>5.4 – Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólnopolskie lub ponadregionalne projekty szkoleniowe lub programy edukacyjne dla wybranych grup społecznych i zawodowych, mające na celu podnoszenie kwalifikacji i kształtowanie świadomości w zakresie zrównoważonego rozwoju, - kampanie informacyjno-promocyjne, w tym kampanie audiowizualne oraz programy edukacyjne dotyczące ochrony przyrody i wybranych aspektów ochrony środowiska, - prowadzone z udziałem środków masowego przekazu, społecznych organizacji ekologicznych i innych podmiotów, w tym badania opinii publicznej ex-ante i ex-post, - ogólnopolskie i międzynarodowe imprezy masowe, których celem jest popularyzacja wiedzy o środowisku oraz kształtowanie proekologicznych postaw społecznych, - organizacja ogólnopolskich i ponadregionalnych konkursów i festiwali ekologicznych, - budowanie sieci partnerstwa na rzecz ochrony środowiska, moderowanie platform dialogu społecznego jako elementu integrującego społeczeństwo, zwłaszcza organizacje społeczne w procesie podejmowania decyzji. 	<p>Regionalne dyrekcje lasów państwowych, nadleśnictwa i ich grupy, organy administracji państwowej i samorządowej, Policja, Służba Celna, Straż Graniczna, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, parki narodowe, parki krajobrazowe i ich zespoły, wojewódzcy konserwatorzy przyrody, ośrodki edukacji ekologicznej, instytucje naukowe oraz badawczo-rozwojowe, w tym szkoły wyższe lub ich jednostki organizacyjne, instytucje oświatowe, grupy wyżej wymienionych podmiotów ze wskazaniem beneficjenta wiodącego.</p>	<p>Minimalna wartość projektu: 2 mln zł dla kampanii promocyjno-informacyjnych oraz imprez masowych, dla pozostałych – 400 tys. zł.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania: 85% kwalifikujących się wydatków.</p>	

Tab. 8. Wybrane formy dofinansowania z PO IiŚ (priorytety od 6 do 15) – analiza ogólna

Oś priorytetowa	Działania	Beneficjenci
6 – Drogowa i lotnicza sieć TEN-T	6.1 Rozwój sieci drogowej TEN-T 6.2 Zapewnienie sprawnego dostępu drogowego do największych ośrodków miejskich na terenie wschodniej Polski 6.3 Rozwój sieci lotniczej TEN-T	Podmioty zarządzające drogami krajowymi oraz portami lotniczymi znajdującymi się w sieci TEN-T.
7 – Transport przyjazny środowisku	7.1 Rozwój transportu kolejowego 7.2 Rozwój transportu morskiego 7.3 Transport miejski w obszarach metropolitalnych 7.4 Rozwój transportu intermodalnego 7.5 Poprawa stanu śródlądowych dróg wodnych	Podmioty zarządzające liniami kolejowymi, portami morskimi, centrami logistycznymi, śródlądowymi drogami wodnymi, JST oraz instytucje odpowiedzialne za transport publiczny w metropoliach – w tym krakowskiej.
8 – Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe	8.1 Bezpieczeństwo ruchu drogowego 8.2 Drogi krajowe poza siecią TEN-T 8.3 Rozwój Inteligentnych Systemów Transportowych 8.4 Bezpieczeństwo i ochrona transportu lotniczego	Podmioty zarządzające drogami krajowymi oraz lotniskami, podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo ruchu drogowego i lotniczego, JST, podmioty związane z obsługą podróży i zarządzaniem transportem publicznym, urzędy morskie i zarządy portów morskich.
9 – Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna	9.1 Wysokosprawne wytwarzanie energii 9.2 Efektywna dystrybucja energii 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej 9.4 Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych 9.5 Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych 9.6 Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych	Przedsiębiorstwa, JST i ich związki, jednostki administracji rządowej, państwowe szkoły wyższe, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe i inne instytucje publiczne.
10 – Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii	10.1 Rozwój systemów przesyłowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej oraz budowa i przebudowa magazynów gazu ziemnego 10.2 Budowa systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych, modernizacja istniejących sieci dystrybucji 10.3 Rozwój przemysłu dla OZE	Przedsiębiorcy, w tym przedsiębiorstwa obrotu, oraz operatorzy systemów dystrybucyjnych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej.
11 – Kultura i dziedzictwo kulturowe	11.1 Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym 11.2 Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym 11.3 Infrastruktura szkolnictwa artystycznego	Instytucje kultury (państwowe, samorządowe oraz współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego) szkoły artystyczne, dla których organem prowadzącym jest minister właściwy ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub JST, uczelnie artystyczne nadzorowane przez ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, archiwa państwowe, uczelnie publiczne, przedsiębiorstwa państwowe.
12 – Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia	12.1 Rozwój systemu ratownictwa medycznego 12.2 Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym	ZOZy z oddziałami ratownictwa medycznego, założone przez m.in. JST, organy administracji rządowej, kolumny transportu sanitarnego, publiczne ZOZ o znaczeniu ponadregionalnym, świadczące specjalistyczne usługi medyczne, utworzone przez ministra lub centralny organ administracji rządowej.
13 – Infrastruktura szkolnictwa wyższego	13.1 Infrastruktura szkolnictwa wyższego	Szkoły wyższe.
14 – Pomoc techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	14.1 Sprawne zarządzanie programem 14.2 Informacja i promocja 14.3 Ewaluacja programu	Instytucja zarządzająca programem oraz instytucje uczestniczące w zarządzaniu osiami priorytetowymi finansowanymi EFRR oraz beneficjenci realizujący projekty o łącznej wartości przekraczającej 500 mln €.
15 – Pomoc techniczna – Fundusz Spójności	15.1 Sprawne zarządzanie programem 15.2 Informacja i promocja 15.3 Ewaluacja programu 15.4 Wsparcie największych beneficjentów programu	Instytucja zarządzająca programem oraz instytucje uczestniczące w zarządzaniu osiami priorytetowymi finansowanymi EFRR oraz beneficjenci realizujący projekty o łącznej wartości przekraczającej 500 mln €.

IV. Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013

Oś priorytetowa 7 – Infrastruktura ochrony środowiska

Oś priorytetowa	Obszary działania	Beneficjenci
7 – Infrastruktura ochrony środowiska	<p><u>Gospodarka wodno-ściekowa</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie inwestycji w zakresie odbioru i oczyszczania ścieków, szczególnie na obszarach już wyposażonych w systemy wodociągowe oraz powyżej ujęć wody pitnej, *Projekty będą realizowane w aglomeracjach uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych o RLM od 2 000 do 15 000. - inwestycje w infrastrukturę pozyskiwania i dystrybucji wody, gdzie zadania z zakresu budowy lub przedłużania sieci wodociągowych będą realizowane łącznie z budową sieci kanalizacyjnych, - inwestycje mające na celu optymalizację zużycia wody, - przedsięwzięcia służące edukacji ekologicznej w kierunku oszczędnego wykorzystywania wody (tylko w powiązaniu z działaniami inwestycyjnymi). 	<p>Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, administracja rządowa, parki narodowe i krajobrazowe, zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, jednostki naukowe, szkoły wyższe, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, spółki wodne, przedsiębiorcy.</p>
	<p><u>Poprawa jakości powietrza i zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - inwestycje mające na celu ograniczenie emisji ze źródeł spalania paliw, dotyczące wyposażenia instalacji w urządzenia ograniczające emisje zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza, rozbudowy i modernizacji sieci ciepłowniczych, konwersji istniejących systemów ogrzewania w systemy bardziej przyjazne dla środowiska oraz poprawy efektywności energetycznej, - inwestycje w infrastrukturę służącą do produkcji i przesyłu energii odnawialnej, w tym: budowa małych elektrowni wodnych, wykorzystanie energii geotermalnej, pozyskanie energii słonecznej zwłaszcza dla budynków użyteczności publicznej (szkoły, szpitale, ośrodki zdrowia, itp.), budowa instalacji do wykorzystania biomasy, budowa instalacji odzyskujących biogaz ze składowisk odpadów i oczyszczalni ścieków. przewiduje się realizację inwestycji w ramach kogeneracji z wykorzystaniem między innymi odnawialnych źródeł energii występowanie 	
	<p><u>Gospodarka odpadami</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - inwestycje służące zwiększeniu udziału odpadów segregowanych w ogólnej ilości odpadów, w szczególności kompleksowe systemy zagospodarowania odpadów obejmujące organizację selektywnej zbiórki, odbiór posegregowanych odpadów od mieszkańców oraz odzysk surowców wtórnych i odpadów ulegających biodegradacji, - wdrażanie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi poprzez budowę infrastruktury przetwarzania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, - inwestycje polegające na rozbudowie i modernizacji istniejących składowisk odpadów, a także likwidacji i rekultywacji składowisk wymagających wstrzymania działalności, - służące wyeliminowaniu komunalnych odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów trafiających na składowiska oraz związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest, - związane z likwidacją dzikich wysypisk oraz mogiłników, - przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami (tylko w powiązaniu z działaniami inwestycyjnymi). 	

	<p><u>Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz ochrony przed skutkami klęsk żywiołowych</u></p> <ul style="list-style-type: none">- inwestycje o charakterze regionalnym i lokalnym mające na celu podniesienie retencyjności dorzeczy oraz ochronę przeciwpowodziową województwa, co przyczyni się do realizacji m.in. „Programu małej retencji województwa małopolskiego”,- przedsięwzięcia związane z tworzeniem i rozwijaniem systemów monitorowania i ostrzegania przed klęskami żywiołowymi (w tym przede wszystkim powodziami i osuwiskami).	
--	--	--

Źródło: strony internetowe WFOŚiGW, NFOŚiGW, Ekofunduszu, Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, BOŚ SA, Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013, prywatne materiały szkoleniowe, wykłady dr inż. Małgorzaty Miśniakiewicz

Opracowała: Katarzyna Maria Szpak